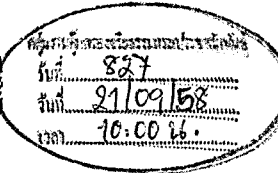

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๐๑๙/๒๗๐

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น
รับที่ 111092
วันที่ 19/9/58
เวลา 14.57 น.

สำนักงาน ก.พ.

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง แบบรายงานผลการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไ
และกรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

เรียน อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๓.๗/ว ๑๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีเรียไ
จำนวน ๑ ชุด
๒. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการให้
หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด จำนวน ๑ ชุด
๓. แบบรายงานการเรียไและการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน ก.พ. แจ้งเรื่องแนวทางการดำเนินการตามประมวลจริยธรรม
ข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไและการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อชักจูงการปฏิบัติ
เกี่ยวกับการเรียไและการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดของส่วนราชการให้ถูกต้องสอดคล้อง
กับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการดำเนินการตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒ และขอให้
คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการร่วมสอดส่องดูแลและรายงานให้หัวหน้าส่วนราชการ และ ก.พ. ทราบ
ภายในเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อรับทราบสถานการณ์และเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคจาก
การปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าว นั้น

สำนักงาน ก.พ. จึงขอความร่วมมือมายังท่านเพื่อโปรดรายงานผลการส่งเสริมการปฏิบัติ
ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไและกรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด
รายละเอียดแบบรายงานตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และโปรดแจ้งผลให้สำนักงาน ก.พ. ทราบภายในวันที่
๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้นางนภสนันท์ ลิ้มสันติธรรม นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ
โทร. ๐๘ ๙๑๑๐ ๘๘๐๖ เป็นผู้ประสานงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความร่วมมือในการดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

น. น

(นางสาวนงนารถ เพชรสม)

รองเลขาธิการ ก.พ.

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการ ก.พ.

ศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม

โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๒๐๑๕

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๗๒๗

ด่วนที่สุด

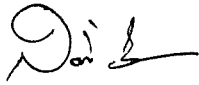
ที่ นร ๐๒๒๔/๓๗๒

วันที่ ๑๒ ต.ค. ๕๘

เรียน รปส.(นายประวินฯ) ผ่าน อจจ.

สำนักงาน ก.พ. ขอความร่วมมือ กปส. รายงานผลการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไ้ และกรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดตามแบบรายงานการเรียไ้ และการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘ และมติที่ประชุมคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ มีมติให้ กคจ.กปส. แจ้งสำนัก/กอง รายงานผลการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไ้ และกรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดตามแบบรายงานที่แนบพร้อมนี้ โดยส่งคืน กคจ.กปส. ภายในวันอังคารที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการต่อไปด้วย
จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นายสมบัติ ชัยรัตน์)

รอง.ท.กคจ.กปส.

- เห็นชอบ
- ดำเนินการตามเสนอ

(นายประวิน พัฒนะพงษ์)

รปส.

12 ต.ค. 2558

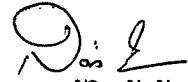
ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๒๒๔/ว๓๗๓

วันที่ ๑๒ ต.ค. ๕๘

เรียน ผอ.สำนัก/กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการ
ตามที่ รปส. สั่งการ จักขอบพระคุณยิ่ง

(นายสมบัติ ชัยรัตน์)

รอง ท.กคจ.กปส.

(นางวนิดา ชัยประภา)

ร.อจจ.

๑๒ ต.ค. ๒๕๕๘

รปส. (นายประวิน พัฒนะพงษ์).....5084

12 ต.ค. 2558

แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไ้

ปัจจุบันการเรียไ้มีรูปแบบที่หลากหลายและมีความซับซ้อนมากขึ้น แม้แต่หน่วยงานของรัฐหรือข้าราชการพลเรือนเองก็มีการเรียไ้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐอยู่เสมอ เช่น การรับหรือบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์สาธารณะ การทำนุบำรุงศาสนา การจัดสวัสดิการ การขอรับการสนับสนุนหรือการช่วยบรรเทาทุกข์ในเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นการเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นับว่าเป็นวัฒนธรรมที่งดงามของคนไทย แสดงออกถึงความมีน้ำใจ สอดคล้องกับค่านิยมไทย ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ แต่ในขณะเดียวกันก็พบว่าการอาศัยค่านิยมและวัฒนธรรมที่งดงามต่าง ๆ เหล่านี้แสวงหาผลประโยชน์ที่มีขอบ โดยทำการเรียไ้ที่ไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแอบแฝงอยู่ ทำให้เกิดความไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เกิดการใช้อำนาจหน้าที่ของข้าราชการโดยมิชอบ นำไปสู่ความเสี่ยงในการเกิดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบและก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ข้าราชการทั่วไป ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และเป็นความผิดทางวินัยได้

ก.พ. พิจารณาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีประเด็นความเสี่ยงทางจริยธรรม เป็นการสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นโดยไม่จำเป็น และเป็นช่องทางหนึ่งที่น่าไปสู่การทุจริตประพฤติมิชอบขึ้นในวงราชการ จึงวางแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไ้ ภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการพลเรือนได้มีแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน รวมถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเรียไ้อย่างเคร่งครัด เป็นการส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมข้าราชการพลเรือนและปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเรียไ้อย่างเคร่งครัด

๑.๒ เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี พร้อมทั้งกำกับดูแลข้าราชการพลเรือนในสังกัดให้ประพฤติปฏิบัติตนในกรณีการเรียไ้ได้อย่างถูกต้อง

๑.๓ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางจริยธรรม ที่เกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของข้าราชการพลเรือน

๒. กลุ่มเป้าหมาย

แนวทางปฏิบัตินี้ให้ครอบคลุมถึง หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๓. แนวทางปฏิบัติสำหรับข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไร

๓.๑ ห้ามมิให้จัดให้มีการเรียไรที่มีขอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙ มติคณะรัฐมนตรี และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๓.๒ ห้ามใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ราชการให้ปรากฏในการดำเนินการเรียไร

๓.๓ ห้ามใช้อำนาจหน้าที่ในฐานะข้าราชการพลเรือน สั่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่นช่วยทำการเรียไรที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบและขั้นตอนของกฎหมาย

๓.๔ ห้ามมิให้นำผลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่นที่เกิดจากการเรียไร มาประกอบการพิจารณาให้คุณให้โทษ หรือใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคล และไม่ทำให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่น เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความอึดอัดใจ

๓.๕ ห้ามเรียไรจากข้าราชการ พ่อค้าและประชาชนเพื่อซื้อของขวัญให้ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา เนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในวันเกิด วันขึ้นปีใหม่ การโยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง การเลี้ยงรับรอง ข้าราชการผู้ใหญ่หรือผู้บังคับบัญชาที่ไปตรวจราชการ ฯลฯ หรือมอบในรูปของฝาก ของอภินันทนาการซึ่งมีราคาแพงและปราศจากเหตุผลตามปกติประเพณีนิยม หากประสงค์จะแสดงความยินดีหรือความปรารถนาดี ควรใช้บัตรอวยพรหรือการลงนามในสมุดอวยพรแทน

๓.๖ ห้ามจัดกิจกรรมที่กำหนดให้มีการจำหน่ายบัตรหรือบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีการกำหนดมูลค่าที่แน่นอน เช่น การจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดง การจำหน่ายบัตรเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกอล์ฟหรือกีฬาอื่น เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรหรือได้รับยกเว้นตามกฎหมาย

๓.๗ ห้ามใช้สัญลักษณ์ ตราสัญลักษณ์ หรือทรัพยากรของรัฐ เช่น บุคลากร ทรัพย์สิน และเวลาราชการดำเนินการเรียไร เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับยกเว้นตามกฎหมาย

๔. กลไกการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไร

๔.๑ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชา

● ต้องศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียไร ได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของ

หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙ มติคณะรัฐมนตรี และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี

- ต้องส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาประพฤติปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ในกรณีที่การรักษาวินัยของข้าราชการมิได้ดีขึ้น ผู้บังคับบัญชามีส่วนรับผิดชอบ เพราะมิได้เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย และมิได้ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย ซึ่งผู้บังคับบัญชาอาจต้องรับผิดชอบวินัยด้วย (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖)

๔.๒ คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

- ให้คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการสอดส่องดูแลให้ข้าราชการพลเรือนปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการเรียไร และนำไปสู่ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องพร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนพูดคุย หรือปรึกษาหารือถึงประเด็นความเสี่ยงของแต่ละส่วนราชการ เพื่อวางแนวทางการส่งเสริมและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบจากกรณีการเรียไรที่อาจจะเกิดขึ้น

- ในกรณีที่ข้าราชการมีความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าเป็นการเรียไรที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ให้ข้าราชการพลเรือนผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว จึงปฏิบัติตามนั้น

๔.๓ ก.พ.

เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ (๗) ที่กำหนดให้มีหน้าที่ กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการเพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคล รวมทั้ง ตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๒๐ (๖) ที่กำหนดให้ ก.พ. มีหน้าที่ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อ ๒๑ ในกรณีที่เรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญและมีผลกระทบในวงกว้าง และยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแต่กรณี คณะกรรมการจริยธรรมอาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัยเพื่อกำหนดเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้เพื่อควบคุม ดูแลแนวทางปฏิบัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบที่อาจเกิดขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย

๕. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช ๒๔๘๗

๕.๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

๕.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

๕.๔ ประกาศคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ เรื่องการยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐทำการเรียไรได้โดยไม่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ หรือคณะกรรมการควบคุมการเรียไรจังหวัด ตามข้อ ๑๙ (๔) และ (๕) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖

๕.๕ มติคณะรัฐมนตรี

๕.๕.๑ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ร. ๐๒๐๓/ว.๙๔ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ เรื่อง การเรียไรของทางราชการ

๕.๕.๒ หนังสือสำนักบริหารของนายกรัฐมนตรี ด่วน ที่ น.ว. ๑๐/ ๒๕๐๓ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๓ เรื่อง การเรียไรซื้อของขวัญให้ผู้บังคับบัญชา การเลี้ยงรับรองข้าราชการผู้ใหญ่ในการไปตรวจราชการ

๕.๕.๓ หนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๑๕/ ๒๕๐๑ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๐๑ เรื่อง การตรวจราชการ

๕.๕.๔ หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๒๘๑/ ๒๔๙๖ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๔๙๖ เรื่อง การเรียไรเงินซื้อของขวัญให้แก่ผู้บังคับบัญชาในโอกาสต่าง ๆ

๕.๕.๕ หนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. ๑๗๓/ ๒๔๘๗ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๔๘๗ เรื่อง การเรียไร

๕.๖ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๕.๗ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๑๑/ว ๑๒ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การกำชับให้ผู้บังคับบัญชารักษาวินัยของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา

แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

: กรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

แม้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ตลอดจนกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จะได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้แล้ว แต่หากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และไม่ให้ความสำคัญที่จะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ก็อาจส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนในเรื่องการแสวงประโยชน์ที่มิชอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม และเป็นความผิดวินัยได้

ก.พ. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการ ได้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด และเพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานที่ดี สร้างทัศนคติและความเข้าใจที่ถูกต้อง รักษาศักดิ์ศรีข้าราชการให้เป็นที่เชื่อถือไว้วางใจแก่ประชาชน และสร้างภูมิคุ้มกันสำหรับข้าราชการ จึงกำหนดแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ขึ้น

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดของข้าราชการพลเรือนอย่างเคร่งครัด

๑.๒ เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชากำกับดูแลข้าราชการในสังกัด ให้ประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด และต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี

๑.๓ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและลดความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาทางจริยธรรมหรือช่องทางการประพฤติมิชอบหรือรับสินบนของข้าราชการ

๒. กลุ่มเป้าหมาย

แนวทางปฏิบัตินี้ให้ครอบคลุมถึงหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา ข้าราชการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๓. แนวทางปฏิบัติสำหรับข้าราชการพลเรือน : กรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

๓.๑ ข้าราชการต้องไม่ถามนำถึงการให้ หรือรับของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัลหรือประโยชน์อื่นใด

๓.๒ ข้าราชการต้องไม่รับหรือไม่ให้เงินสด เช็ก พันธบัตร หุ้น ทองคำ อัญมณี อสังหาริมทรัพย์ หรือประโยชน์อื่นใด เช่น การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใด ในลักษณะเดียวกัน

๓.๓ ข้าราชการต้องไม่ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่

๓.๔ กรณีจำเป็นต้องรับหรือต้องให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาหรือตามปกติประเพณีนิยมหรือเพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล ก่อนรับหรือให้ของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนัลและหรือประโยชน์อื่นใด ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยสิ่งของหรือของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่รับหรือให้แก่นั้น ต้องมีมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๓.๕ การให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดในกรณียกเว้นหรือจำเป็นนั้น อาจเสี่ยงต่อความเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ในปัจจุบันหรืออนาคตได้ และควรพึงระวังในการตีมูลค่าของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดต่ำกว่าความเป็นจริง

๓.๖ ควรใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความยินดีแทนการให้ของขวัญ เพื่อเป็นการป้องกันการฝ่าฝืนกฎ ระเบียบ อีกทั้งเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างทัศนคติในการประหยัดให้แก่ข้าราชการ

๔. กลไกการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน : กรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

๔.๑ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชา

๔.๑.๑ ต้องศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดอย่างเคร่งครัด ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔) ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และต้องดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดี

๔.๑.๒ ต้องส่งเสริมและจัดให้ข้าราชการได้รับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด รวมทั้งประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอย่างทั่วถึง

๔.๑.๓ ให้ส่วนราชการกำหนดระเบียบภายในที่เกี่ยวข้องกับวิธีปฏิบัติเมื่อมีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ภายใต้กรอบกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

๔.๒ คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

๔.๒.๑ ให้คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการสอดส่องดูแลให้ข้าราชการพลเรือนปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

๔.๒.๒ ให้คณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมประจำส่วนราชการรายงานการดำเนินงานเกี่ยวกับการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดของข้าราชการให้หัวหน้าส่วนราชการและ ก.พ. ทราบภายในเดือนกันยายนของทุกปี

๔.๓ ก.พ.

เพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘ (๗) ที่บัญญัติให้ ก.พ. มีหน้าที่ กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนในกระทรวงและกรมเพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคล รวมทั้งตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และอำนาจหน้าที่ของ ก.พ. ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๒๐ (๖) ที่กำหนดให้ ก.พ. มีหน้าที่ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และข้อ ๒๑ ที่กำหนดให้ในกรณีที่เป็นเรื่องสำคัญและมีผลกระทบในวงกว้าง และยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแต่กรณี คณะกรรมการจริยธรรมอาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัยเพื่อกำหนดเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ เพื่อควบคุม ดูแลแนวทางปฏิบัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นการป้องกันการทุจริตประทุพผิมิชอบที่อาจเกิดขึ้นด้วย

๕. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔)

๕.๒ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๓

๕.๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔

๕.๔ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๔๒ ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรื่อง การมอบของขวัญและการจัดงานในเทศกาลปีใหม่

๕.๕ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

แบบรายงานการเรียไรและการรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

กระทรวง..... กรม ผู้รายงาน.....สังกัด.....เบอร์โทรศัพท์.....

ขอรายงานผลการดำเนินการป้องกันการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ดังนี้

๑. กรณีเรียไร

๑.๑ กรณีที่หน่วยงานดำเนินการเรียไร

คำอธิบาย กรอกข้อมูลกรณีการเรียไรโดยระบุจำนวนครั้งตามการดำเนินการ และกรอกข้อมูลการเรียไรที่พบมากที่สุด ๓ อันดับแรก

ประเภทการเรียไร	การดำเนินการ (ครั้ง)			รวม จำนวน (ครั้ง)
	ขออนุญาต จาก กคร.	ไม่ได้ขอ อนุญาตจาก กคร.	ได้รับ ยกเว้นตาม กฎหมาย	
๑) การเรียไรเพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน กรณีพบมากที่สุด ๓ อันดับ (๑)..... (๒)..... (๓).....				
๒) การเรียไรเพื่อสาธารณประโยชน์ กรณีพบมากที่สุด ๓ อันดับ (๑)..... (๒)..... (๓).....				
๓) กรณีอื่น ๆ กรณีพบมากที่สุด ๓ อันดับ (๑)..... (๒)..... (๓).....				

หมายเหตุ : กคร. หมายถึง คณะกรรมการควบคุมการเรียไร

๑.๒ กรณีที่หน่วยงานเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือให้ความร่วมมือกับบุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

คำอธิบาย กรอกรข้อมูลกรณีที่หน่วยงานของท่านเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือให้ความร่วมมือกับบุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐอื่น โดยระบุจำนวนครั้งตามประเภทแหล่งของเงินหรือทรัพย์สินที่ใช้ และกรอกข้อมูลการเรียไรที่พบมากที่สุด ๓ อันดับแรก

ประเภทการเรียไร	แหล่งของเงินหรือทรัพย์สินที่ใช้ (ครั้ง)			
	สวัสดิการ	ข้าราชการ/ เจ้าหน้าที่รัฐ	ภาคเอกชน/ ประชาชน	อื่น ๆ
๑) การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ กรณีพบมากที่สุด ๓ อันดับ (๑)..... (๒)..... (๓).....				
๒) การให้ความร่วมมือกับบุคคล กลุ่มบุคคล ชมรม สมาคม ฯลฯ กรณีพบมากที่สุด ๓ อันดับ (๑)..... (๒)..... (๓).....				
๓) กรณีอื่น ๆ กรณีพบมากที่สุด ๓ อันดับ (๑)..... (๒)..... (๓).....				

๒. กรณีกการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

จำนวนของขวัญหรือประโยชน์อื่นใดที่ไ้รับ

➤ มูลค่าไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท		จำนวน	ครั้ง
ไ้รับจาก	ภาครัฐ	จำนวน	ครั้ง
	ภาคเอกชน	จำนวน	ครั้ง
	ประชาชน	จำนวน	ครั้ง
	อื่น ๆ	จำนวน	ครั้ง
รับในนาม	หน่วยงาน	จำนวน	ครั้ง
	รายบุคคล	จำนวน	ครั้ง
โอกาสในการรับ	เทศกาลต่าง ๆ (เช่น ปีใหม่ สงกรานต์)	จำนวน	ครั้ง
	โอกาสสำคัญ (เช่น เกษียณอายุ/ยินดี/ขอบคุณ)	จำนวน	ครั้ง
	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	จำนวน	ครั้ง
การดำเนินการ	ให้ยัดถือเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล	จำนวน	ครั้ง
	ส่งคืนแก่ผู้ให้	จำนวน	ครั้ง
	ส่งมอบให้แก่หน่วยงาน	จำนวน	ครั้ง
	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	จำนวน	ครั้ง

➤ มูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท		จำนวน	ครั้ง
ไ้รับจาก	ภาครัฐ	จำนวน	ครั้ง
	ภาคเอกชน	จำนวน	ครั้ง
	ประชาชน	จำนวน	ครั้ง
	อื่น ๆ	จำนวน	ครั้ง
รับในนาม	หน่วยงาน	จำนวน	ครั้ง
	รายบุคคล	จำนวน	ครั้ง
โอกาสในการรับ	เทศกาลต่าง ๆ (เช่น ปีใหม่ สงกรานต์)	จำนวน	ครั้ง
	โอกาสสำคัญ (เช่น เกษียณอายุ/ยินดี/ขอบคุณ)	จำนวน	ครั้ง
	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	จำนวน	ครั้ง
การดำเนินการ	ให้ยัดถือเป็นประโยชน์ส่วนบุคคล	จำนวน	ครั้ง
	ส่งคืนแก่ผู้ให้	จำนวน	ครั้ง
	ส่งมอบให้แก่หน่วยงาน	จำนวน	ครั้ง
	อื่น ๆ โปรดระบุ.....	จำนวน	ครั้ง

๓. การดำเนินการตามแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

รายละเอียด	การวิจัย	การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด
๓.๑ การดำเนินการของหน่วยงาน เช่น การกำหนดนโยบาย การกำหนด มาตรการป้องกัน การจัดทำคู่มือ แนวทางปฏิบัติ การให้คำปรึกษา แนะนำ ฯลฯ	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....
๓.๒ ปัญหา อุปสรรคในการ ดำเนินการของหน่วยงาน	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....
๓.๓ ข้อเสนอแนะแนวทาง การแก้ไขปัญหาของหน่วยงาน	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....
๓.๔ ข้อเสนอแนะต่อสำนักงาน ก.พ.	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....	(๑)..... (๒)..... (๓)..... (๔)..... (๕).....

สาระสำคัญของการเรียไร และการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

กรณีการเรียไร

๑. ความหมายของคำสำคัญในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระสำคัญ สรุปโดยย่อ ดังนี้

“การเรียไร” หมายความว่า การเก็บเงินหรือทรัพย์สินโดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และให้หมายความรวมถึง การซื้อขายแลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายว่ามีใช่เป็นการซื้อขายแลกเปลี่ยน ชดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง

“เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไร” หมายความว่า เข้าไปช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเรียไรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงานที่ปรึกษา หรือในฐานะอื่นใดในการเรียไร

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

๒. หน่วยงานของรัฐจะจัดให้มีการเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรไม่ได้ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ (กคร.) แต่การเรียไรหรือเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติจาก กคร.

๒.๑ เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และมีมติคณะรัฐมนตรีให้เรียไรได้

๒.๒ เป็นการเรียไรที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายหรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดจากสาธารณภัยหรือเหตุการณ์ใดที่สำคัญ

๒.๓ เป็นการเรียไรเพื่อร่วมกันทำบุญเนื่องในโอกาสการทอดผ้าพระกฐินพระราชทาน

๒.๔ เป็นการเรียไรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้จำนวนเงินหรือมูลค่าทรัพย์สิน หรือจำนวนเงินและมูลค่าทรัพย์สินรวมกันไม่เกินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับการเรียไรที่เป็น

- การเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐ
นั่นเอง

- การเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือพัฒนาประเทศ

- การเรียไรที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์

๒.๕ เป็นการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรขององค์กร สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล ที่ได้รับอนุญาตจาก กคร. ตามกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมการเรียไรแล้ว โดยหากบุคคล หรือนิติบุคคลดังกล่าว และบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวเป็นองค์กร สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงการคลังได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุมัติต่อ กคร.

๒.๖ เป็นการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐอื่น ที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับยกเว้นใน การขออนุมัติตามระเบียบนี้แล้ว

๓. ในการเรียไร หน่วยงานของรัฐจะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐออกทำการเรียไร หรือใช้สิ่ง ขอร้อง หรือ บังคับให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นออกทำการเรียไรไม่ได้

๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไรของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาต จาก กคร. ซึ่งมีใช้หน่วยงานของรัฐต้องไม่กระทำการ ดังนี้

๔.๑ ใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการเรียไรไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาด้วย สิ่งพิมพ์หรือสิ่งอื่นใด

๔.๒ ใช้สิ่ง ขอร้อง หรือบังคับผู้ได้บังคับบัญชา หรือ บุคคลใดทำการเรียไร หรือกระทำ ในลักษณะที่ทำให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่นต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธหรือ หลีกเลี่ยง ที่จะไม่ช่วยทำการเรียไรให้โดยทางตรงหรือทางอ้อม

๕. ถ้าเจ้าหน้าที่รัฐฝ่าฝืนตามระเบียบนี้ให้ดำเนินการลงโทษทางวินัยตามควรแก่กรณี

กรณีการให้หรือรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด

การให้หรือรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐการให้หรือรับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐมีกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐต้องพึงปฏิบัติ คือ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๖ (๑) ไม่เรียกรับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียกรับ รับหรือยอมจะรับสิ่งของของขวัญ แทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้อง หรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป และมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การมอบของขวัญและการจัดงานในเทศกาลปีใหม่ โดยสรุปโดยย่อ ดังนี้

๑. การรับทรัพย์สินตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๑.๑ คำนิยาม

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้” หมายความว่า การรับทรัพย์สินจากญาติหรือบุคคลที่ให้แก่ในโอกาสต่าง ๆ โดยปกติตามธรรมเนียม ประเพณีหรือวัฒนธรรม หรือให้แก่ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการีผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดามารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรสผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

๑.๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

- จากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับแต่ละบุคคลแต่ละโอกาสไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

- การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะบุคคลทั่วไป

๑.๓ ถ้าเจ้าหน้าที่ต้องรับของที่มีมูลค่าเกิน ๓,๐๐๐ บาท เพื่อความจำเป็นในการรักษาไมตรีมิตรภาพ เจ้าหน้าที่ต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงนั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการเพื่อวินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็นสมควรให้เจ้าหน้าที่รับทรัพย์สินไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่ ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นไม่จำเป็นให้เจ้าหน้าที่คืนทรัพย์สินแก่ผู้ให้ทันที ถ้าไม่สามารถคืนได้ให้ส่งมอบทรัพย์สินนั้นต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด เพื่อให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่สังกัด

๒. การให้หรือรับของขวัญตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๑ คำนิยาม

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงานและลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่กันเพื่ออวยชัยไมตรีและรวมถึงเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นรางวัล ให้โดยเสน่หาหรือเพื่อการสงเคราะห์หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษ ซึ่งมีใช้สิทธิที่ได้จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สินหรือการให้สิทธิพิเศษในการได้รับการบริการ หรือความบันเทิง ตลอดจนการออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะเป็นบัตรตัวหรือหลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญ ซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกันและให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดีการแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจหรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคม

“บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดามารดาเดียวกัน

๒.๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐให้ของขวัญต่อผู้บังคับบัญชา และบุคคลในครอบครัว นอกเหนือจากปกติประเพณีนิยมมิได้

๒.๓ การให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมต้องไม่เกิน ที่ ป.ป.ช. กำหนด คือ ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๒.๔ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สิน หรือ ใช้เงินสวัสดิการใด ๆ เพื่อมอบหรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวไม่ได้

๒.๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เฉพาะกรณีการรับของตามปกติประเพณีนิยม และของขวัญนั้นมีมูลค่า ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

๒.๖ ถ้าบุคคลในครอบครัวรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ที่ ป.ป.ช.กำหนด คือ การแจ้งข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อวินิจฉัยต่อไป

๒.๗ ถ้าเจ้าหน้าที่จงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยต่อไป